

HANDELINGEN

9:1-25

De bekering van Saulus en zijn eerste optreden als verkondiger van Jezus

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/handelingen/9-1-25

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Paulus en de drie bekeringsverslagen	4 min	4
2	Schijnbare tegenstrijdigheden in de Bijbel	4 min	5
3	Saulus vervolgt de gemeente	2 min	8
4	Het christendom als 'de Weg'	3 min	9
5	Saulus' bevoegdheid om christenen te arresteren	3 min	11
6	Jezus verschijnt op de weg naar Damascus	2 min	12
7	De gemeente als lichaam van Christus	3 min	14
8	Tekstvarianten in Saulus' bekeringsverhaal	3 min	16
9	De betekenis van de ossenprikkels	2 min	18
10	Saulus verzet zich tegen zijn geweten	3 min	19
11	Wat Saulus' reisgenoten hoorden en zagen	5 min	21
12	Saulus blind en Ananias geroepen	5 min	23
13	Ananias' bezwaar en Saulus' roeping	2 min	25
14	Genezing, doop en aanvaarding als broeder	2 min	27

15	Paulus' eigen verslag in Galaten	2 min	28
16	Drie jaar buiten Jeruzalem	3 min	30
17	Prediking in Damascus en reis naar Arabië	2 min	32
18	Aretas en het complot in Damascus	3 min	34
19	De verzwegen drie jaar in Handelingen	2 min	35
20	Saulus keert terug naar Jeruzalem	3 min	36
21	De erkenning van Saulus als apostel	3 min	37
	Om verder te lezen		39

1

Paulus en de drie bekeringsverslagen

We gaan nu naar Handelingen hoofdstuk 9. Daar komen we bij wat ongetwijfeld een van Lukas' favoriete hoofdstukken in het hele boek is. Hij was namelijk een groot bewonderaar en volgeling van Paulus, een medewerker van Paulus en zeer waarschijnlijk zijn persoonlijke arts, hoewel we dat niet met zekerheid kunnen zeggen. We weten dat Lukas arts was. We weten niet of hij Paulus wel of niet als arts heeft bijgestaan. Maar het feit dat hij maar liefst de helft van het boek Handelingen aan Paulus besteedt en altijd schrijft over de heldhaftige activiteiten van Paulus, over hoe hij in het gelijk wordt gesteld wanneer hij wordt aangevallen, en over zulke dingen, laat zien dat Lukas werkelijk zeer op Paulus gesteld was.

Eerlijk gezegd geldt dat ook voor mij. Ik heb christenen bij wie dat niet zo is nooit begrepen. Ik heb christenen horen zeggen: 'Ik mag Jezus, maar ik mag Paulus niet.' Ik heb christenen horen zeggen: 'Ik denk dat Paulus gewoon een verkeerde houding had,' of iets dergelijks. Ik heb kritiek op Paulus van christenen nooit begrepen. Paulus heeft meer boeken van de Bijbel geschreven dan wie dan ook en heeft ons veel meer inzicht in Christus en het Evangelie gegeven dan iemand anders daarover heeft geschreven.

Het is waar dat Paulus een natuurlijk mens was en gebreken had, en misschien heeft hij zelfs enkele fouten gemaakt. We weten dat Petrus dat deed. Petrus heeft enkele fouten gemaakt, en als Petrus dat deed, kon Paulus dat ook. Maar waar het om gaat, is dat Paulus een ware held van het christelijk geloof en een martelaar is. Voordat hij de marteldood stierf, leidde hij een leven dat vrijwel één lang martelaarschap was. Hij werd geslagen, gevangengezet, bedreigd en zelfs gestenigd, waarbij hij één keer blijkbaar voor dood werd gehouden, of bijna stierf. Zo zag zijn leven eruit.

Maar ooit was hij geen christen, en tijdens zijn loopbaan als vervolger was hij zo ongeveer de grootste vijand van het christelijk geloof. In hoofdstuk 9 lezen we over zijn bekering, en ook op twee andere plaatsen. Het hele verhaal van de bekering van Saulus komt drie keer voor in het boek Handelingen.

De eerste keer is in Lukas' eigen verslag, in het verhalende gedeelte van Handelingen hoofdstuk 9. Als we zijn gesprek met Ananias als deel van het bekeringsverhaal beschouwen, loopt dit van hoofdstuk 9, vers 1, tot en met vers 19. Hetzelfde verhaal wordt door Paulus zelf verteld, met enigszins andere details, maar niet met tegenstrijdige details. Eén keer vertelt hij het aan de menigte in Jeruzalem die had geprobeerd hem te doden voordat de Romeinen hem redden. Hij kreeg de gelegenheid hen toe te spreken en vertelde daar het verhaal van zijn bekering. Dat staat in hoofdstuk 22, vers 3 tot en met 16. Hetzelfde verhaal over zijn bekering dat Lukas in hoofdstuk 9 vertelt, wordt dus door Paulus verteld in hoofdstuk 22, vers 3 tot en met 16.

Nog later vertelt Paulus het verhaal opnieuw aan Agrippa, wanneer Paulus in Caesarea gevangenzit en wordt opgeroepen om zich te verantwoorden. Hij vertelt dan opnieuw het verhaal van zijn bekering. Deze verhalen worden niet altijd op dezelfde manier verteld. Vooral in het derde geval vat hij het verhaal aanzienlijk korter samen en geeft hij niet evenveel kenmerkende details over sommige latere gebeurtenissen. Wat Jezus onderweg naar Damascus tegen hem zei, wordt bijvoorbeeld samengevoegd met wat Ananias eveneens tegen hem zei. Hij voegt alles wat Jezus zei samen, of het nu onderweg gebeurde of door middel van Ananias. Paulus kort het verhaal in hoofdstuk 26 in.

Er zijn enkele details waarvan sommige lezers, meestal sceptische lezers, hebben gedacht dat ze tegenstrijdig zijn wanneer je de manier waarop Lukas het verhaal in hoofdstuk 9 vertelt, vergelijkt met de manier waarop Paulus het op enkele andere plaatsen vertelt. Maar we zullen zien dat het volkomen onterecht is om deze details tegenstrijdig te noemen. Niets daarvan is noodzakelijkerwijs tegenstrijdig.

2

Schijnbare tegenstrijdigheden in de Bijbel

Wanneer we passages in de Bijbel tegenkomen waarvan iemand zegt dat ze elkaar tegenspreken, moeten we onszelf afvragen: is het werkelijk onmogelijk dat beide waar zijn? Als beide waar kunnen zijn, spreken ze elkaar niet tegen. Je zou alleen werkelijk

van een tegenstrijdigheid kunnen spreken als twee dingen absoluut niet allebei waar kunnen zijn. Vaak geven twee verhalen over hetzelfde verschillende details, maar geen tegenstrijdige details.

We kwamen dit verschijnsel tegen in Handelingen hoofdstuk 1, waar het verhaal over het lot van Judas werd verteld. In Handelingen hoofdstuk 1 staat:

Deze nu heeft met het loon van de ongerechtigheid een stuk grond verkregen, en nadat hij voorovergevalen was, barstte hij in het midden open en kwamen al zijn ingewanden naar buiten.

HANDELINGEN 1:18

Dat is nogal weerzinwekkend. Het andere verhaal over het lot van Judas staat in Mattheüs 27, waar staat:

En nadat hij de zilverstukken de tempel in gegooid had, vertrok hij. Hij ging heen en hing zich op.

MATTHEÛS 27:5

En er wordt verder niets over gezegd. Mensen zeggen: 'Dat is een totaal ander verhaal.' Het is beslist een ander deel van het verhaal. Is het onmogelijk dat beide dingen waar kunnen zijn? Dat is eigenlijk de eerlijke vraag die we moeten stellen.

Is het mogelijk dat een man zich op een bepaald moment ophangt en dat zijn lichaam enige tijd later op de grond openbarst en zijn ingewanden naar buiten komen? Misschien gebeurt dat niet erg vaak, maar daar is beslist niets onmogelijks aan. Veel verhalen die we in het nieuws lezen, zijn weliswaar niet onmogelijk, maar zeer onwaarschijnlijk of op zijn minst uitzonderlijk. Unieke dingen gebeuren voortdurend. We moeten openstaan voor het feit dat het ene verslag ons slechts één deel van het verhaal geeft. Wanneer we deze verslagen bekijken, zullen we zien dat er werkelijk geen grond is voor de bewering dat ze elkaar tegenspreken.

Op dezelfde manier beweren sceptici vaak dat het verhaal over de activiteiten van Paulus onmiddellijk na zijn bekering in strijd is met wat Paulus zelf in Galaten zegt.

In hoofdstuk 1 vertelt hij wat hij onmiddellijk na zijn bekering deed. Paulus geeft in Galaten 1 andere bijzonderheden dan Handelingen, maar ook die kunnen met elkaar in overeenstemming worden gebracht. Ik had eens een student die een Bijbelschool in Duitsland had doorlopen, en Duitsland is een behoorlijk vrijzinnige omgeving voor Bijbelwetenschap. Daarna kwam hij naar mijn school in Oregon. Hij zei: „Galaten 1 en Handelingen 9 kunnen met geen mogelijkheid met elkaar in overeenstemming worden gebracht.” Met andere woorden, hij zei dat ze wel tegenstrijdig moesten zijn. Maar dat is gewoon niet waar. Volgens mij gaf hij het te gemakkelijk op. Volgens mij ontbrak het hem aan verbeeldingskracht.

Sommige mensen zijn bereid te zeggen: „De Bijbel is niet te vertrouwen, want sommige dingen die ik hier lees, lijken niet gemakkelijk samen te gaan en te kloppen met dit andere gedeelte.” Maar er wordt van je gevraagd dat je een beetje nadenkt. Het is de bedoeling dat je je verstand gebruikt. Voor iemand die met verstand naar de dingen kijkt, is het niet moeilijk om in te zien dat ze allemaal waar kunnen zijn. Er is vijandigheid tegenover het Woord van God voor nodig om vol te houden dat die dingen tegenstrijdig zijn.

Wanneer we kijken naar het verhaal van Saulus' bekering en zijn gedrag daarna, zullen we ontdekken dat andere gedeeltes in de Schrift andere bijzonderheden geven. In plaats van dit als een tegenstrijdigheid te beschouwen, zullen we de verslagen gewoon als aanvullingen op elkaar lezen, want alle uitspraken zijn waar.

Trouwens, waar denk je dat Lukas zijn informatie over de bekering van Paulus vandaan kreeg? Paulus geeft bijvoorbeeld informatie in Galaten. Denk je dat Lukas voor de informatie over de bekering van Paulus een andere bron had dan Paulus zelf? Saulus en Lukas waren jarenlang onafscheidelijke reisgenoten. Hoe zou Lukas het verhaal niet rechtstreeks uit de mond van Paulus hebben gehoord? Ook is het Lukas die hoofdstuk 9 heeft opgeschreven en die eveneens de verslagen opschrijft die Paulus in de hoofdstukken 22 en 26 geeft. Was Lukas het vergeten? Is hij zo onbekwaam dat hij zichzelf in verschillende hoofdstukken tegenspreekt? Het is duidelijk veel redelijker om te zeggen dat de verslagen elkaar aanvullen. Dat is natuurlijk wat volgens mij ieder redelijk mens zou aannemen.

3

Saulus vervolgt de gemeente

Laat ik het verhaal voorlezen:

Saulus nu, die tegen de discipelen van de Heere nog steeds brieste van dreiging en moord, ging naar de hogepriester toe en vroeg van hem brieven voor Damascus, gericht aan de synagogen, opdat, als hij er enigen zou vinden die van die Weg waren, zowel mannen als vrouwen, hij die geboeid naar Jeruzalem zou brengen.

HANDELINGEN 9:1-2

Het boek Handelingen duidt het christendom vaak aan als de Weg.

Dit begint met de mededeling dat Saulus nog steeds dreiging uitademde. Tot nu toe is Saulus geen belangrijk personage geweest. We kwamen hem voor het eerst tegen in hoofdstuk 7, toen Stefanus werd gestenigd. De eerste verwijzing naar Saulus in het verslag van Lukas staat in hoofdstuk 7, vers 58:

En zij wierpen hem de stad uit en stenigden hem, en de getuigen legden hun kleren af aan de voeten van een jongeman, die Saulus heette.

HANDELINGEN 7:58

Dat wil zeggen: Stefanus.

Daar komen we dus voor het eerst de naam Saulus tegen, maar we krijgen geen informatie over zijn activiteiten. We horen alleen dat hij de jassen bewaakte van de mensen die Stefanus ter dood brachten.

Maar dan staat er in hoofdstuk 8, vers 1:

En Saulus stemde van harte in met zijn dood. En er ontstond op die dag een grote vervolging tegen de gemeente die in Jeruzalem was; en zij werden allen verspreid over de landstreken van Judea en Samaria, behalve de apostelen.

HANDELINGEN 8:1

Dat vertelt ons iets. Vervolgens wordt ons in hoofdstuk 8, vers 3, iets meer over Saulus verteld:

En Saulus begon de gemeente te verwoesten: hij ging de huizen binnen, sleepte mannen en vrouwen mee en leverde hen over in de gevangenis.

HANDELINGEN 8:3

Daarna verdwijnt hij uit beeld en gaat het over Filippus, in de twee verhalen die we zojuist hebben bekeken.

We hebben Saulus dus achtergelaten terwijl hij de gemeente in Jeruzalem vervolgde. Wanneer we in hoofdstuk 9, vers 1, terugkomen bij zijn verhaal, is hij daar nog steeds mee bezig. Hij ademt nog steeds dreiging uit. Hij besluit de campagne internationaal te maken, want Damascus was de hoofdstad van Syrië, het aangrenzende land. Sommige gevluchte christenen waren naar Syrië en andere plaatsen gevlucht. Dus dacht hij: „Ik heb gehoord dat sommigen van deze mensen die bij de Weg horen, waarmee het christendom wordt bedoeld, naar Damascus zijn gegaan.”

4

Het christendom als ‘de Weg’

De eerste christenen duiden hun beweging vaak aan als de Weg. Wanneer Paulus zelf tot de menigte spreekt, zegt hij:

Ik vervolgde de mensen die bij deze Weg hoorden, Daarmee bedoelt hij de Weg waartoe hij nu zelf behoort. Hij had er dus geen moeite mee dat die benaming als naam voor het christendom werd gebruikt. Het woord „christendom” komt nergens in de Bijbel voor. Het woord „christen” wel, maar slechts drie keer. Het woord „christen” neemt geen vooraanstaande plaats in, en het woord „christendom” is niet in de Bijbel te vinden. De beweging werd destijds niet het christendom genoemd, maar de Weg. Lukas gebruikt die benaming heel vanzelfsprekend, alsof zijn lezers weten wat ze betekent.

Waarom ze de beweging de Weg noemden, wordt ons nergens verteld. Natuurlijk zijn we geneigd te denken aan Johannes 14:6, waar Jezus zei:

Jezus zei tegen hem: Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven.
Niemand komt tot de Vader dan door Mij.

JOHANNES 14:6

Dit vormt misschien de basis voor het feit dat ze die benaming gebruikten, maar dat wordt ons niet verteld.

Wat betekent het eigenlijk wanneer Jezus zegt:

‘Ik ben de Weg’? Een weg is een route. Een weg is een pad. In de Schrift, zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament, wordt het leven vergeleken met lopen, stappen zetten en reizen. We reizen niet zozeer in geografische zin, maar door de tijd, van het verleden naar de toekomst. Zo gaat het leven verder. Maar het wordt beeldend vergeleken met het voortgaan over een weg. Een andere weg brengt je naar andere plaatsen en heeft andere omstandigheden op de weg. Jezus Zelf sprak erover dat er een brede weg is die naar een wijde poort leidt en een smalle weg die naar een nauwe poort leidt. Jezus is de Weg, wat kennelijk betekent dat Hij het pad is. Hij is het middel waardoor wij toegang tot God krijgen. In Johannes 14:6 zei Hij:

Niemand komt bij de Vader behalve door Mij. Maar Hij is ook een manier van leven.

Het christendom werd in de begintijd, zoals ik eerder zei, niet zozeer omschreven als een ingewikkeld geheel van theologische stellingen. Die werden in latere eeuwen steeds ingewikkelder, nadat de oecumenische concilies bijeen begonnen te komen om

te proberen vast te stellen wat christenen wel en niet mochten geloven. Maar dat begon in 325 na Christus met het Concilie van Nicea, en daarna kwam er een hele reeks concilies. Tot die tijd waren er wel gesprekken over theologie, maar over het algemeen werd het christendom, of de Weg, niet zozeer gezien als een manier van denken, maar als een manier van leven, waarbij men Jezus volgde.

De beweging werd niet de Mening genoemd. Ze werd de Weg genoemd. Een weg spreekt van op een bepaalde manier leven en je op een bepaalde manier gedragen. Volgens mij komen we die term hier voor het eerst tegen in het boek Handelingen, maar later in het boek Handelingen wordt hij nog vaak gebruikt.

5

Saulus' bevoegdheid om christenen te arresteren

Saul gaat de campagne nu dus naar Syrië brengen, naar Damascus, waar hij blijkbaar geruchten heeft gehoord dat er enkele leden van de Weg zijn. Helaas bestaat er een sekte die zichzelf The Way International heeft genoemd. Je zou kunnen zeggen: „Dat moet wel behoorlijk Schriftuurlijk zijn als ze zichzelf met die Schriftuurlijke naam aanduiden.” Dat is niet zo. Ze zijn eigenlijk een charismatische versie van de Jehova's getuigen. Hun theologie is bijna volledig die van de Jehova's getuigen, behalve dat zij, anders dan de Jehova's getuigen, wel in de gaven van de Geest geloven. Ze zijn charismatischer, maar ze zijn een ketterse groepering. Hun oprichter is overleden, maar ze bestaan nog steeds.

Hij ging naar de hogepriester, omdat de hogepriester gezag zou hebben over alle synagogen ter wereld. De synagogen vormden immers de Joodse gemeenschap en de Joodse godsdienst. De hogepriester stond aan het hoofd van de Joodse godsdienst. Als hij Saul dus documenten, brieven, zou meegeven waarin stond: „Deze man heeft de bevoegdheid om iedereen die in de Weg gelooft uit de synagogen te sleuren,” dan kon Saul die daar in de synagoge laten zien en zouden de gezagsdragers van de synagoge zich daar niet tegen verzetten.

Het is echter interessant dat hij kennelijk dacht dat hij naar een ander land kon gaan en dat de plaatselijke wetten geen onschuldige mensen zouden beschermen die geen enkel misdrijf hadden gepleegd, zodat zij geboeid en aan Jeruzalem uitgeleverd konden worden. Maar ik neem aan dat de meeste heidense landen de Joden hun eigen zaken lieten regelen.

We weten bijvoorbeeld dat de Romeinen, toen ze Israël veroverden, het Sanhedrin niet toestonden misdadigers terecht te stellen voor misdrijven als moord en dergelijke. Ze moesten dat door de Romeinen laten doen. Maar in bepaalde gevallen mochten ze wel mensen doden als er zaken rond de tempel waren geschonden. Dat wil zeggen: zelfs de Romeinen lieten de Joden vrijwel volledige soevereiniteit over de zaken van de tempel.

Dat is blijkbaar de reden waarom Stefanus door de Joden werd gestenigd en niet door de Romeinen: er werd gezegd dat hij de tempel had gelasterd. Als de Romeinen de Joden ter verantwoording hadden geroepen en hadden gevraagd: „Waarom hebben jullie deze man gestenigd?“, dan zouden ze hebben gezegd: „Nou, het is een zaak van de tempel.” Ik neem dus aan dat synagogen zo iets waren als verlengstukken van de tempel. Het is mogelijk dat andere landen de hogepriester toestonden Joden vanuit hun land naar Jeruzalem te laten uitleveren om terecht te staan voor zaken die volgens de wereldlijke rechtbanken niet strafbaar waren.

6

Jezus verschijnt op de weg naar Damascus

Terwijl hij verder reisde, kwam hij in de buurt van Damascus. Tegen die tijd zou hij vanuit Jeruzalem bijna 240 kilometer hebben afgelegd. Met de reissnelheid van die tijd zou hij ongeveer een week onderweg zijn geweest. Hij was bijna op zijn bestemming. Jezus liet hem zo ver komen zonder dat hij zijn bestemming bereikte. Hij liet hem een hele week reizen, bijna 240 kilometer, zonder hem te onderbreken. Maar nu kwam hij dichtbij genoeg om een gevaar te vormen voor de christenen daar. Dus zei Jezus: „Goed, nu ga Ik je tegenhouden.”

Er staat:

En terwijl hij onderweg was, gebeurde het dat hij dicht bij Damascus kwam. En plotseling omscheen hem een licht vanuit de hemel, en toen hij op de grond gevallen was, hoorde hij een stem die tegen hem zei: Saul, Saul, waarom vervolgt u Mij?

HANDELINGEN 9:3-4

Een klein detail dat wat interessante kleur aan de passage geeft, is dat Lukas in het Grieks feitelijk de Aramese vorm van de naam heeft behouden: „Saul, Saul.” Alle Aramese woorden van Jezus in de evangeliën zijn in het Grieks tot ons gekomen. Ze zijn in het Grieks vertaald, behalve enkele zinnen zoals:

En Hij pakte de hand van het kind en zei tegen haar: Talitha, koemi! Dat is vertaald: Meisje (Ik zeg je), sta op.

MARKUS 5:41

of:

Ongeveer op het negende uur riep Jezus met een luide stem: Eli, Eli, lama sabachtani? Dat betekent: Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?

MATTHEÛS 27:46

Die staan nog steeds in het Aramees. Maar de evangeliën hebben de woorden van Jezus, die Hij vrijwel zeker in het Aramees uitsprak, in wezen in een Griekse vertaling weergegeven.

Lukas schrijft hier ook in het Grieks, maar hij behoudt het Aramese „Saul, Saul”. Wat hij schrijft zijn natuurlijk Paulus’ eigen herinneringen. Hij krijgt dit hele verhaal van Saul. Blijkbaar betekende het voor Paulus zelf dus iets om Jezus zijn naam te horen

uitspreken. Dat Jezus je naam noemde, was zo dierbaar of heilig dat hij zich precies herinnerde welk woord Jezus gebruikte toen Hij hem aansprak, in plaats van het in de Griekse vorm te vertalen, zoals normaal gesproken zou gebeuren.

Maar Hij zegt:

7

De gemeente als lichaam van Christus

Waarom vervolg je Mij?

Saul wist op dit moment niet Wie dit was en wist daarom ook niet dat hij deze Persoon vervolgde. Hij wist dat hij mensen vervolgde: christenen, mensen van de Weg. Maar hij wist niet dat hij dit Wezen uit de hemel vervolgde, Wie dat ook was. En dus vroeg hij natuurlijk:

En hij zei: Wie bent U, Heere? En de Heere zei: Ik ben Jezus, Die u vervolgt. Het is hard voor u, met de hielen tegen de prikkels te slaan.

HANDELINGEN 9:5

En de Heere zei:

Ik ben Jezus, die jij vervolgt.

Paulus is in zijn geschriften de enige schrijver van het Nieuwe Testament die de gemeente beschrijft als het lichaam van Christus. Geen van de andere schrijvers van nieuwtestamentische boeken gebruikt die term. We zouden het een paulinische term kunnen noemen. Paulus geeft te kennen dat dit een geheimenis is dat aan hem

geopenbaard werd. In Efeze 3:1-6 vermeldt hij dat dit een geheimenis is dat niet aan vroegere generaties geopenbaard werd, maar door de Heilige Geest bekendgemaakt werd aan de heilige apostelen en profeten, onder wie hijzelf. Hij zei:

Om deze reden ben ik, Paulus, de gevangene van Christus Jezus, voor u, die heidenen bent, als u tenminste gehoord hebt van de uitdeling van de genade van God die aan mij gegeven is ten behoeve van u, dat Hij mij door openbaring dit geheimenis bekendgemaakt heeft (zoals ik eerder in het kort geschreven heb; waaraan u, als u dit leest, mijn inzicht kunt bemerken in het geheimenis van Christus), dat in andere tijden niet bekendgemaakt is aan de mensenkinderen, zoals het nu geopenbaard is aan Zijn heilige apostelen en profeten door de Geest, namelijk dat de heidenen mede-erfgenamen zijn en tot hetzelfde lichaam behoren en mededeelgenoten zijn van Zijn belofte in Christus, door het Evangelie,

EFEZE 3:1-6

De eerste plaats waar Paulus het lichaam van Christus vermeldt, is in 1 Korinthe 12. Daar gebruikt hij het beeld van een lichaam en zijn lichaamsdelen. Het zou heel goed kunnen dat Paulus de gemeente op die manier begon te begrijpen tijdens dit eerste gesprek dat hij met Jezus had. Hij vervolgde christenen, en de spreker vat de strekking van Jezus' woorden hier als volgt samen:

‘Dat ben Ik. Je valt Mijn lichaam aan.’

Jezus Zelf had in Mattheüs 25 gezegd:

En de Koning zal hun antwoorden: Voorwaar, Ik zeg u: voor zover u dit voor een van deze geringste broeders van Mij gedaan hebt, hebt u dat voor Mij gedaan.

MATTHEÛS 25:40

Daar werd het begrip van het lichaam van Christus niet beschreven, maar de spreker verbindt Jezus' woorden wel met dat begrip: als je iets tegen iemand van Christus' volk doet, heb je dat tegen Hem gedaan.

Het kan dus zijn dat Jezus op deze manier voor het eerst dit besef aanwakkerde bij Saulus. Later liet Saulus in zijn brieven blijken dat het lichaam van Christus niet slechts de fanclub van Jezus is. Het is een organische voortzetting van Zijn positie als Hoofd in de wereld. Het is Zijn vlees en Zijn beenderen. Het is Zijn lichaam. Wat Jezus zegt, is: „Je doet Mijn lichaam pijn; je doet Mij pijn.”

8

Tekstvarianten in Saulus' bekeringsverhaal

Als je, net als ik, de New King James hebt, of de King James, dan luidt de volgende regel in vers 5, nadat Jezus gezegd had:

En hij zei: Wie bent U, Heere? En de Heere zei: Ik ben Jezus, Die u vervolgt. Het is hard voor u, met de hielen tegen de prikkels te slaan.

HANDELINGEN 9:5

als volgt:

Het is moeilijk voor je om tegen de prikstok te trappen.

En hij zei, bevend en verbaasd: Heere, wat wilt U dat ik doen zal? En de Heere zei tegen hem: Sta op en ga de stad in en daar zal u gezegd worden wat u moet doen.

HANDELINGEN 9:6

De reden dat ik de King James en de New King James noemde, is dat dit opnieuw een geval is waarin de handschriften enigszins van elkaar verschillen. De moderne vertalingen laten het laatste deel van vers 5 en het eerste deel van vers 6 weg. Het

gedeelte dat ze weglaten en dat niet voorkomt in de oudste Griekse handschriften die we kennen, is de regel:

Het is moeilijk voor je om tegen de prikstok te trappen, en vervolgens de regel:

Toen zei hij bevend en verbijsterd: Heer, wat wilt U dat ik doe?

Iemand kan die woorden hebben toegevoegd, omdat ze wel in latere handschriften voorkomen, maar niet in de vroegste handschriften.

We hebben echter geen reden om eraan te twijfelen dat die dingen werkelijk gezegd zijn. Want de uitspraak:

En nadat wij allen op de grond gevallen waren, hoorde ik een stem tot mij spreken en in de Hebreeuwse taal zeggen: Saul, Saul, waarom vervolgt u Mij? Het is hard voor u de hielen tegen de prikkels te slaan.

HANDELINGEN 26:14

staat in hoofdstuk 26, vers 14, waar Paulus het verhaal vertelt. Wanneer Paulus het verhaal aan Agrippa vertelt, vermeldt Paulus daar daadwerkelijk dat Jezus zei:

Het is moeilijk voor je om tegen de prikstokken te trappen.

Omdat een of andere kopiist dat wist, heeft hij het blijkbaar aan hoofdstuk 9 toegevoegd om dat hoofdstuk ermee in overeenstemming te brengen.

De uitspraak waarin hij vroeg:

En ik zei: Heere, wat moet ik doen? En de Heere zei tegen mij: Sta op en ga naar Damascus, en daar zal met u gesproken worden over alles wat voor u vastgesteld is om te doen.

HANDELINGEN 22:10

staat in het andere verslag, in hoofdstuk 22, waar Paulus tegen de menigte in Jeruzalem spreekt. In hoofdstuk 22:10 vermeldt hij:

Ik zei: Heer, wat wilt U dat ik doe?

Hoewel deze beide uitspraken niet in de oudste handschriften van hoofdstuk 9 staan, zijn ze wel te vinden in alle handschriften van hoofdstuk 22 en hoofdstuk 26. Deze dingen zijn werkelijk gezegd, of ze nu oorspronkelijk in hoofdstuk 9 opgetekend stonden of niet. Ze zijn in elk geval opgetekend in hoofdstuk 22 en hoofdstuk 26.

9

De betekenis van de ossenprikkels

Wat betekent:

Het is moeilijk voor je om tegen de prikstokken te trappen? Waarschijnlijk zijn de meesten van ons helemaal niet bekend met ossenprikkels. Een ossenprikkel is een scherpe stok of een scherpe paal. Er kan een metalen punt aan het uiteinde zitten, of alleen maar een scherp gemaakt uiteinde. Hij wordt gebruikt om werkdieren mee te porren: ossen, koppige dieren, dieren die een ploeg horen te trekken en gewoon besluiten even pauze te nemen, of dieren die de verkeerde kant opgaan en ertoe gebracht moeten worden te gaan waar jij ze hebben wilt. Je port ze met de ossenprikkel, met een scherpe stok, in hun achterwerk, en dan komen ze in beweging.

Dieren werden vaak op deze manier in bedwang gehouden. Als je naar een circus gaat, zul je meestal zien dat er bij de olifanten ossenprikkels worden gebruikt. Iemand loopt met een scherpe stok naast ze en port ze zo nu en dan in hun achterwerk. Misschien zeg je: „Dat is dierenmishandeling.” Nou, het is niet bepaald aardig. Waarschijnlijk is het om te beginnen al niet erg aardig om ze in een circus te houden. Maar het punt is dat grote dieren, die sterker zijn dan mensen, zich vaak zullen onderwerpen als ze met een scherpe stok in hun achterwerk worden geprikt. Dat is een ossenprikkel. Daarmee worden ze voortgeprikkeld.

Als een dier echt opstandig is en echt vastbesloten is niet in beweging te komen wanneer je het port, kan het zich verzetten en tegen de ossenprikkels schoppen. Daardoor zal het alleen maar doorboord worden. Het normale gebruik van de ossenprikkels veroorzaakt geen steekwond, maar als het dier zich ertegen verzet en ertegen schopt, doet het zichzelf pijn. De woorden:

En nadat wij allen op de grond gevallen waren, hoorde ik een stem tot mij spreken en in de Hebreeuwse taal zeggen: Saul, Saul, waarom vervolgt u Mij? Het is hard voor u de hielen tegen de prikkels te slaan.

HANDELINGEN 26:14

betekenen: „Je doet hier alleen maar jezelf pijn.”

10

Saulus verzet zich tegen zijn geweten

Trouwens, dit komt niet oorspronkelijk van Jezus, want hetzelfde spreekwoord komt ook voor in andere literatuur uit de oudheid, met name in de Griekse literatuur. Deze uitspraak komt op meer dan één plaats in de Griekse literatuur voor. Het was een bekend spreekwoord, en Jezus gebruikt het. Maar wat Hij zegt, is dat Saul tot op dit moment geprikkeld was op een manier waarover we niets hadden gelezen of gehoord. Jezus wist ervan. Saul werd voortgedreven, en hij verzette zich daartegen, tot zijn eigen schade.

We moeten aannemen dat dit voortdrijven iets innerlijks was. God probeerde hem ertoe te brengen christen te worden en overtuigde hem van zonde. We lezen bijvoorbeeld dat toen Stefanus zijn toespraak voor het Sanhedrin had beëindigd, het hun door het hart sneed. We lezen dat ook over de Joden op de dag van Pinksteren, toen Petrus predikte. Het sneed hun door het hart. De Engelse vertaling waarop de spreker zich baseert, gebruikt in beide gevallen een formulering met ‘prikken’; in de HSV luidt Handelingen 7:54 ‘barstten zij van woede’ en Handelingen 2:37 ‘diep in het hart geraakt’.

Dat het iemand door het hart snijdt, kan tot bekering leiden. Dat gebeurde op de dag van Pinksteren. Het sneed hun door het hart en zij bekeerden zich. Maar toen Stefanus predikte, sneed het hun door het hart en verzetten zij zich. Saul deed niet mee aan de steniging, maar in zekere zin deed hij dat wel. Hij stond erachter. Hij moet een van degenen zijn geweest bij wie het door het hart sneed. Maar in plaats van te zeggen: „Ik moet me bekeren”, dacht hij: „Ik zal me verzetten.”

Zoals ik in een eerdere lezing in deze reeks zei, denk ik dat zijn ongewoon felle verzet tegen de gemeente heel goed zijn manier kan zijn geweest om zijn schuldgevoel te compenseren. Meer dan de rest van het Sanhedrin was hij op oorlogspad tegen de gemeente. Het was eigenlijk een beetje buitensporig. Wat kon het hem schelen als deze mensen in Jezus wilden geloven? Wat voor schade berokkende dat hem? Hij ging duidelijk nogal tot het uiterste. Die extreme haat kan heel goed zijn manier zijn geweest om zijn schuldgevoel, het knagen van zijn geweten, te compenseren. In plaats van zich te bekeren, verzette hij zich. Jezus zei:

Dat doet jou pijn. Daarmee doe je alleen jezelf pijn.

Dus uiteindelijk brak Saul. Hij gaf zich over. Hij zei:

En hij zei, bevend en verbaasd: Heere, wat wilt U dat ik doen zal?
En de Heere zei tegen hem: Sta op en ga de stad in en daar zal u gezegd worden wat u moet doen.

HANDELINGEN 9:6

Dat is voor iedereen de juiste vraag om te stellen. „U bent de Heere. Ik ben de dienaar. U geeft de opdrachten. Wat wilt U dat ik doe?”

Jezus zei tegen hem:

Sta op en ga de stad in.

Dat was Damascus, want hij was er bijna. En Hij zei:

Dan zal je verteld worden wat je moet doen.

Hij zegt niet wie het hem zal vertellen, maar we komen er al snel achter wie dat is.

11

Wat Saulus' reisgenoten hoorden en zagen

Er staat in vers 7:

En de mannen die met hem meereisden, stonden sprakeloos, want zij hoorden wel de stem, maar zagen niemand.

HANDELINGEN 9:7

Dit is een van de gedeelten waarin sommige mensen een tegenstrijdigheid menen te vinden. Want wanneer Paulus dit verhaal in Jeruzalem aan de menigte vertelt, in hoofdstuk 22, vers 9, zegt hij... laat ik het hier voorlezen.

Hij heeft het over wat degenen die bij hem waren, meemaakten. Eerlijk gezegd weten we niet wie er bij hem waren. Waarschijnlijk waren het een paar gerechtsdienaars, misschien tempeldienaren die met hem waren meegestuurd om hem te helpen deze mensen te arresteren. We weten niet wie zij waren, maar het waren vrijwel zeker Joden. Romeinen zouden er namelijk geen belang bij hebben om naar Damascus te gaan en Joden te arresteren omdat ze in Jezus geloofden. Dat zou geen Romeinse aangelegenheid zijn. Het zou een aangelegenheid van de tempel zijn.

Dit waren waarschijnlijk tempeldienaren die Paulus begeleidden, want volgens de meeste beschrijvingen was hij een kleine man. De valse apostelen in Korinthe die zich tegen hem verzetten, zeiden dat hij niet indrukwekkend was, lichamelijk niet indrukwekkend. Zijn naam Paulus betekent zelfs klein. Paulus, het Latijnse woord, betekent klein, en het lijkt een bijnaam van hem te zijn geweest. Zijn Hebreeuwse naam die hij bij zijn geboorte kreeg, was Saul. Dat betekent gevraagd, zoals bij koning Saul. Maar toen hij onder de heidenen begon te werken, gebruikte hij zijn Hebreeuwse naam niet meer en begon hij zijn Romeinse naam te gebruiken: Paulus, wat klein betekent. Volgens de overlevering was Saul een nogal kleine man.

Als hij christenen ging proberen te arresteren, konden sommigen van hen veel groter zijn geweest dan hij. Of om het even welke twee van hen hadden zich met succes tegen hem kunnen verzetten. Blijkbaar werd hij dus vergezeld door een soort tempelpolitie.

We hebben zojuist over hun ervaring gelezen terwijl Saul dit visioen kreeg, in hoofdstuk 9, vers 7:

Ze stonden sprakeloos; ze hoorden een stem, maar zagen niemand.

In hoofdstuk 22, vers 9, worden deze mannen ook genoemd, en daar staat:

En zij die bij mij waren, zagen wel het licht en werden zeer bevreesd, maar de stem van Hem Die tot mij sprak, hoorden zij niet.

HANDELINGEN 22:9

Als je goed oplet, staat er in hoofdstuk 9, vers 7, dat ze iets hoorden, maar dat er iets was wat ze niet zagen. Er staat:

ze hoorden een stem, maar zagen niemand.

Ze hoorden, maar zagen niet. In hoofdstuk 22, vers 9, staat dat ze zagen, maar niet hoorden. Ze zagen het licht, maar hoorden de stem niet van Hem Die tot Paulus sprak.

Omdat in het ene gedeelte staat dat ze iets zagen maar iets niet hoorden, en in het andere dat ze iets hoorden en iets niet zagen, zeggen mensen: „Kijk, dat is precies het tegenovergestelde.” Nee, eigenlijk niet. Wat zagen ze? Ze zagen een licht. Wat zagen ze niet? Ze zagen geen mens. Ze zagen Jezus niet. Paulus kreeg een visioen van Christus, wat vaak wordt aangeduid als het zien van Jezus. Hij zag Jezus op dat moment, vlak voordat hij blind werd. Jezus verscheen aan hem. De anderen zagen alleen een fel licht. Ze zagen Jezus niet.

Wat hoorden zij nu? Ze hoorden een geluid of een stem. Maar wat hoorden ze niet? Ze hoorden de stem niet van Hem Die tot mij sprak. Wat betekent dat? Sommige geleerden denken dat het betekent dat ze de stem van Paulus hoorden. Er vond een gesprek plaats tussen Jezus en Paulus, waarbij beiden spraken. Ze hoorden de stem niet die tot hem sprak, maar ze hoorden wel een stem. Saul sprak ook. Misschien hoorden ze Sauls stem, maar niet de antwoorden die Jezus gaf. Ze hoorden de stem niet die tot hem sprak.

Het is ook belangrijk om op te merken dat het Griekse woord 'akuo' zowel 'horen' als 'begrijpen' kan betekenen. Bijvoorbeeld: 'Hoor je niet wat ik zeg?' betekent: 'Begrijp je me niet?' In het Grieks heeft het die betekenissen. Hij zou dus kunnen zeggen dat ze de stem niet begrepen. Misschien hoorden ze wel een stem. Voor hen klonk die onverstaanbaar, en ze konden niet onderscheiden wat de stem zei.

Hoe dan ook, beide uitspraken zijn, hoewel het verschillende uitspraken zijn, heel goed met elkaar in overeenstemming te brengen. Het feit dat Lukas ze allebei optekent, maakt het zeer onwaarschijnlijk dat hij op de ene plaats iets zegt wat precies het tegenovergestelde is van wat hij op de andere plaats zegt.

12

Saulus blind en Ananias geroepen

Dan staat er in hoofdstuk 9, vers 8:

En Saulus stond op van de grond; en toen hij zijn ogen opendeed, zag hij niemand. En zij leidden hem bij de hand en brachten hem naar Damascus.

HANDELINGEN 9:8

Zijn ogen waren gesloten geweest, maar toen hij zijn ogen opendeed, kon hij nog steeds niets zien. Hij was blind, en dat bleef drie dagen zo. Maar ze namen hem bij de hand en brachten hem naar Damascus.

Bij de hand geleid worden moet vernederend zijn. We lezen later dat de neef van Saul een complot hoorde om Saul te doden. Hij riep de bewaker en zei:

Deze jongen wil je iets vertellen.

De bewaker nam de jongen bij de hand, zoals een volwassene een klein kind bij de hand zou meenemen. Hier is Saul, een machtig man die namens de tempel komt, met een gewapend escorte om verwoesting aan te richten. Nu is hij als een kind dat bij de

hand wordt meegevoerd, omdat hij blind is. Hij wil nergens over struikelen. Hij heeft iemand nodig die hem leidt. In deze situatie wordt hij diep vernederd.

Hij wordt Damascus binnengebracht. Drie dagen lang kon hij niets zien, en al die tijd vastte hij ook en nam hij geen voedsel of drank tot zich.

En er was een zekere discipel in Damascus van wie de naam Ananias was; en de Heere zei tegen hem in een visioen: Ananias! En hij zei: Zie, hier ben ik, Heere. En de Heere zei tegen hem: Sta op en ga naar de straat die de Rechte genoemd wordt, en vraag in het huis van Judas naar iemand van wie de naam Saulus is, uit Tarsus, want zie, hij bidt,

HANDELINGEN 9:10-11

Eerder werd ons niet precies verteld waar Saul verbleef. Hij is in het huis van iemand die Judas heet. Je zou kunnen vragen: ‘Zijn er niet ontzettend veel mensen die Judas heten in de Bijbel?’ Ja, en ook veel mensen die Simon heten. Petrus verblijft op dat moment in Joppe, in het huis van Simon de leerlooier. Die moet je niet verwarren met Simon de melaatse in de evangeliën, Simon Petrus, Simon de Zeloot of een van al die andere Simons. Er zijn veel Simons en veel Judassen.

Waarom? Dit waren de namen van leiders van de stammen van Israël. Judas is de Griekse vorm van de naam Juda. Simon was de Griekse vorm van Simeon. Veel Joden werden vernoemd naar stamhoofden, en de twaalf zonen van Jakob waren de stamhoofden. Deze namen kwamen in Israël buitengewoon vaak voor.

Er is een interessant feit waarover ik las in een boek van Richard Bauckham met de titel—ik ben hem vergeten—The Testimony of the Eyewitnesses, of iets dergelijks. Volgens mij heet het Jesus and the Eyewitnesses. Hij zegt dat er onderzoek is gedaan in het Heilige Land naar deze specifieke periode. Daarbij is nagegaan hoeveel personen bij ons bij naam bekend zijn, hetzij uit de Bijbel, hetzij uit bronnen buiten de Bijbel. Het blijkt dat zoiets als twee- of drieduizend mensen uit die streek en uit die tijd bij ons bij naam bekend zijn.

Ze voerden een analyse uit van de frequentie van namen en ontdekten dat Simon in die periode de populairste mannennaam was. Judas stond ook hoog op de ranglijst van populaire namen. Welke naam stond volgens jou bij de vrouwen het hoogst? Maria. Hoeveel Maria's staan er in de Bijbel? Ontzettend veel.

Wanneer je dezelfde analyse uitvoert op het Nieuwe Testament zelf, komen de namen daarin met dezelfde frequentie voor als in de niet-religieuze analyse. Dat bewijst niet dat het waar is, maar het bewijst wel dat het Nieuwe Testament op een realistische manier uit die periode voortkomt. Het doet geen vreemde dingen door zo veel mensen Maria te noemen, of zo veel mensen Simon of Judas.

Dit is een andere Judas, niet Iskariot. Onder de discipelen is er behalve Judas Iskariot nog een andere Judas. Saul verblijft bij iemand die Judas heet, in Damascus, in een straat die de Rechte wordt genoemd. Ik vraag me af waarom ze die zo noemden. Het is een straat van een kilometer lang die er nog steeds is. Naar ik begrijp, bestaat de Rechte Straat in Damascus nog steeds. Hij is een kilometer lang. Je zou dus nog steeds naar die straat kunnen gaan. Ik vraag me af of je de plek zou kunnen vinden waar Judas vroeger woonde. Is daar een plek die volgens de traditie wordt aangewezen? Dat is heel bijzonder.

13

Ananias' bezwaar en Saulus' roeping

Dus hij gaat daarheen, maar Ananias volgt de instructies niet onmiddellijk op. Eerst maakt hij bezwaar. Hem wordt gezegd dat hij met Saul van Tarsus moet gaan spreken. Welnu, hij weet wie Saul van Tarsus is, en hij maakt bezwaar. Aan het einde van vers 11 zegt Jezus dat Saul bidt:

En de Heere zei tegen hem: Sta op en ga naar de straat die de Rechte genoemd wordt, en vraag in het huis van Judas naar iemand van wie de naam Saulus is, uit Tarsus, want zie, hij bidt,

HANDELINGEN 9:11

Toen antwoordde Ananias:

Ananias antwoordde echter: Heere, ik heb van velen over deze man gehoord hoeveel kwaad hij Uw heiligen in Jeruzalem gedaan heeft; en hij heeft hier volmacht van de overpriesters om allen gevangen te nemen die Uw Naam aanroepen.

HANDELINGEN 9:13-14

Met andere woorden: ‘Zegt U nu dat ik mezelf bij de politie moet aangeven? Deze man is hier om mensen zoals ik te arresteren. Moet ik bij hem aankloppen en zeggen: “Hier ben ik, neem me maar mee”?’

En Jezus zei:

Maar de Heere zei tegen hem: Ga, want deze is voor Mij een uitverkoren instrument om Mijn Naam te brengen naar de heidenen en de koningen en de Israëlieten.

HANDELINGEN 9:15

Hij wordt dus in de eerste plaats naar de heidenen gezonden. Hij zal ook tot koningen en zelfs tot Joden spreken. In Galaten lezen we over een overeenkomst tussen Saul, of Paulus, en de apostelen in Jeruzalem: zij zouden naar de besnedenen gaan en hij naar de onbesnedenen. Toch beperkte hij zich daar niet toe. Hij heeft inderdaad voor een aantal koningen gesproken, zo blijkt, uiteindelijk zelfs voor Nero.

Want Ik zal hem laten zien hoeveel hij moet lijden voor Mijn Naam.

HANDELINGEN 9:16

Ik zei dat het hele leven van Saul bijna dat van een levende martelaar was. Het is interessant dat Jezus juist dit ene kenmerk noemde. Hij zei niet: ‘Want Ik ga hem gebruiken om heel veel mensen te bekeren en overal in de heidense wereld gemeenten te stichten.’ Nee:

Ik ga hem laten zien hoeveel hij zal moeten lijden.

Hij heeft Mijn volk veel leed aangedaan en hij zal zelf ook veel moeten lijden. Dat komt niet doordat Jezus wrok tegen hem koestert, maar zo zal het nu eenmaal zijn. Saul is tenslotte zo ongeveer degene die de vervolging van christenen op gang heeft gebracht. Nu hij zelf christen is, zal hij iets van de vervolging ondergaan die hij zelf op gang heeft gebracht.

14

Genezing, doop en aanvaarding als broeder

Ananias doet dus gehoorzaam wat hem is opgedragen. In vers 17 staat:

En Ananias ging heen en ging het huis binnen; en na hem de handen opgelegd te hebben, zei hij: Saul, broeder, de Heere heeft mij gezonden, namelijk Jezus, Die u verschenen is op de weg waarlangs u gekomen bent, opdat u weer ziende zou worden en met de Heilige Geest vervuld zou worden.

HANDELINGEN 9:17

De beschrijving van wat er met Saulus' ogen gebeurt, gebruikt in het Grieks medische terminologie, en dat is niet ongebruikelijk. Lukas gebruikt als arts geregeld bekende medische terminologie uit de Griekse medische teksten.

En meteen vielen hem als het ware schellen van de ogen, en onmiddellijk werd hij weer ziende, en hij stond op en werd gedoopt. En toen hij voedsel genomen had, sterkte hij aan. En Saulus verbleef enige dagen bij de discipelen in Damascus.

HANDELINGEN 9:18-19

Ik vind het ontroerend dat Ananias naar deze man toe ging, die een beruchte vijand was. Het is te vergelijken met de tijd waarin Mao Tse Tung christenen in China vervolgde en doodde, of waarin Stalin of iemand anders hetzelfde deed in de Sovjet-Unie. Stel dat die persoon tot bekering kwam, maar nog niemand dat wist — alleen Jezus wist het — en jij was een van de christenen die zich voor deze man schuilhielden. Dan zegt Hij: ‘Ga maar. Hij is nu bekeerd. Jij gaat hem dopen.’ Vervolgens ga je naar binnen en zeg je: ‘Broeder Mao.’

Dat woord ‘broeder’ is een hartelijke benaming. Het laat zien hoe moeilijk het voor een christen zou zijn om die omschakeling te maken. Gisteren nog beschouwde ik deze man als iemand die mij misschien zou doden. Nu noem ik hem broeder. ‘Broeder Saul.’ Wat zullen de andere christenen ervan denken dat ik hem broeder noem? Ook zij denken dat hij een vijand is, maar ze zullen er snel genoeg achter komen.

Ik vind het werkelijk ontroerend dat mensen die daarvoor lijnrecht tegenover elkaar stonden, elkaar door hun komst tot Christus plotseling als familie aanvaarden. Ananias werd gestuurd om Saul de handen op te leggen, zodat hij zijn gezichtsvermogen zou terugkrijgen, maar ook zodat hij vervuld zou worden met de Heilige Geest en daarna ook gedoopt zou worden. Al deze dingen gebeurden bij deze gelegenheid met Saul, en we lezen dat hij enkele dagen bij de discipelen in Damascus bleef.

15

Paulus' eigen verslag in Galaten

Van vers 20 tot en met vers 30 hebben we een paar verhalen over Saul. Daarna wordt het verhaal onderbroken en gaat het weer even over Petrus. Deze verhalen over Saul gaan over enkele van zijn reizen en activiteiten kort na zijn bekering. Op dit punt wordt soms gedacht dat Galaten 1 hiermee in strijd is.

Laten we eerst de passage in Galaten 1 lezen, zodat je die in gedachten hebt wanneer we lezen wat Handelingen zegt. Dan zullen we die met elkaar in overeenstemming kunnen brengen. In Galaten geeft Paulus de uitvoerigste bijzonderheden over deze

periode van zijn leven, meer dan waar dan ook. We kunnen beginnen bij vers 15, Galaten 1:15:

Maar toen het God, Die mij vanaf de buik van mijn moeder heeft afgezonderd en geroepen door Zijn genade, behaagde

GALATEN 1:15

Dat wil zeggen: toen ik tot geloof kwam,

Zijn Zoon in mij te openbaren, opdat ik Hem door het Evangelie onder de heidenen zou verkondigen, ging ik meteen niet te rade bij vlees en bloed,

GALATEN 1:16

Hij leerde zijn leerstellingen niet van andere mensen. Vlees en bloed betekent mensen. We hebben geen reden om te geloven dat Ananias Saulus grondig in de theologie heeft onderwezen. De andere apostelen hebben dat evenmin gedaan. Dat is vooral het punt dat Paulus maakt. Paulus probeert duidelijk te maken dat hij voor zijn informatie niet afhankelijk was van de eerdere apostelen. Hij kreeg die door openbaring. Dat heeft hij al bijna in de openingsverzen van Galaten 1 gezegd. En hij probeert duidelijk te maken: als je denkt dat ik alleen maar een echo van de andere apostelen ben en zelf niets uit de eerste hand weet, wil ik dat je weet dat ik vrijwel niets van hen heb gekregen. Toen ik tot geloof kwam, ging ik niet eens naar Jeruzalem om hen te raadplegen. Het duurde jaren voordat ik hen ontmoette. Ik kreeg alles rechtstreeks van Jezus. Dat is in wezen het punt dat hij maakt. Hij zei:

16

Drie jaar buiten Jeruzalem

Zijn Zoon in mij te openbaren, opdat ik Hem door het Evangelie onder de heidenen zou verkondigen, ging ik meteen niet te rade bij vlees en bloed, en ging ik ook niet naar Jeruzalem, naar hen die al vóór mij apostel waren; maar ik vertrok naar Arabië en keerde weer terug naar Damascus.

GALATEN 1:16-17

Nu had hij Damascus niet eerder genoemd, maar ik neem aan dat zijn lezers wisten dat hij aan de rand van Damascus tot geloof was gekomen en in Damascus was gedoopt. En hij zegt:

toen ging ik naar Arabië en kwam ik terug naar Damascus.

Nu wordt in Handelingen 9 niet vermeld dat hij naar Arabië ging. Maar dan staat er, in vers 18:

Daarna, drie jaar later, ging ik naar Jeruzalem om Petrus te bezoeken, en ik bleef vijftien dagen bij hem.

GALATEN 1:18

En ik heb niemand anders van de apostelen gezien; alleen Jakobus, de broer van de Heere.

GALATEN 1:19

Hij zegt:

Wat ik u schrijf, zie, ik getuig voor God dat ik niet lieg.

GALATEN 1:20

Daarna kwam ik in de streken van Syrië en Cilicië. En ik was van gezicht onbekend aan de gemeenten van Judea die in Christus zijn.

GALATEN 1:21-22

Nu, dit is wat hij zegt. Toen ik tot geloof kwam, ging ik niet meteen naar Jeruzalem. In plaats daarvan bracht ik drie jaar door in gebieden zoals Arabië, nou ja, delen van Arabië, en daarna kwam ik terug naar Damascus. En toen, drie jaar na mijn bekering, ging ik wel naar Jeruzalem. Maar ik heb niet echt lange tijd leerstellig onderwijs van de apostelen gekregen. Ze hebben me niet veel geleerd. Ik was er maar vijftien dagen en ik zag maar twee van hen: Petrus en Jakobus. Ik bedoel dus, het is niet alsof ik helemaal ondergedompeld ben geweest in de invloed van deze apostelen. Na vijftien dagen ging ik weg naar Syrië en Cilicië, en toen was ik opnieuw weg. En de volgende keer waarover we lezen, ziet hij de apostelen pas veertien jaar later weer.

Het punt dat Paulus met deze selectieve autobiografie in Galaten werkelijk probeert te maken, is dat hij tamelijk onafhankelijk was van de andere apostelen. Daarmee suggereert hij niet dat hij het ergens met hen oneens over was. Hij zegt veeleer dat hij geen informatie uit de tweede hand doorgaf. Hij benadrukt dat hij Jezus heeft gezien en dat Jezus met hem in contact is geweest. Net zoals de andere apostelen hun informatie van Jezus kregen, kreeg hij de zijne van Jezus en niet van hen. Zijn selectieve autobiografische informatie staat er dus om te benadrukken hoe zelden hij de apostelen zag en hoe weinig gelegenheid zij hadden om invloed uit te oefenen op zijn leven. Hij had dat niet nodig zoals de meeste mensen dat nodig zouden hebben, omdat hij rechtstreeks openbaringen van Christus kreeg. Dat is wat hij zegt. En zoals ik al zei, dat benadrukte hij al heel vroeg in dit hoofdstuk.

17

Prediking in Damascus en reis naar Arabië

Dat is dus de informatie die we van Paulus hebben. Wat vertelt Lukas ons? Goed, we hebben gezien dat Saulus in Damascus is en daar enkele dagen doorbrengt.

En meteen predikte hij Christus in de synagogen, dat Hij de Zoon van God is.

HANDELINGEN 9:20

—dit is vers 20, Handelingen 9:20—

In de oudere handschriften staat dat hij Jezus verkondigde, geen verschil van betekenis.

En allen die het hoorden, waren buiten zichzelf en zeiden: Is dit niet degene die in Jeruzalem hen die deze Naam aanriepen, uitroeide, en die daarom hier gekomen is om hen geboeid naar de overpriesters te brengen?

HANDELINGEN 9:21

Maar Saulus werd meer en meer gesterkt en hij bracht de Joden die in Damascus woonden, in verwarring door aan te tonen dat Jezus de Christus is.

HANDELINGEN 9:22

En toen er veel dagen verlopen waren, beraadslaagden de Joden om hem te doden, maar hun samenzwering werd aan Saulus bekend. En zij bewaakten de poorten, zowel overdag als 's nachts, om hem te kunnen doden.

HANDELINGEN 9:23-24

Maar de discipelen namen hem 's nachts mee en lieten hem door een opening in de muur neer, door hem in een mand te laten zakken.

HANDELINGEN 9:25

Toen Saulus nu in Jeruzalem gekomen was, probeerde hij zich bij de discipelen aan te sluiten, maar zij waren allen bevreesd voor hem, want zij geloofden niet dat hij een discipel was.

HANDELINGEN 9:26

—nou, wacht eens even. Goed, nu komt hij dus naar Jeruzalem. Volgens Galaten was dit drie jaar na zijn bekering. Dus hoe passen de dingen die we zojuist lazen, voordat hij naar Jeruzalem kwam, binnen die drie jaar? Nou, ik denk dat we dit moeten zeggen. In vers 23 staat:

nu, na lange tijd, ontstond dit moordplan tegen hem. Dat was vrijwel zeker na die drie jaar. Tussen vers 22 en 23 is Saulus naar Arabië gegaan en teruggekomen. Hij zegt in Galaten:

en ging ik ook niet naar Jeruzalem, naar hen die al vóór mij apostel waren; maar ik vertrok naar Arabië en keerde weer terug naar Damascus.

GALATEN 1:17

Vers 23 vond dus plaats toen hij naar Damascus was teruggekeerd. Tussen vers 22 en 23 vond deze reis naar Arabië plaats. Waarom zou ik die nu daar plaatsen in plaats van ergens anders?

18

Aretas en het complot in Damascus

Als je naar 2 Korinthe 11:32 en 33 kijkt, zie je dat Paulus hun schrijft:

In Damascus liet de stadhouder van koning Aretas de stad van de Damascenen bewaken, omdat hij mij gevangen wilde nemen; en door een venster werd ik in een mand door de muur neergelaten en ontvluchtte zo zijn handen.

2 KORINTHE 11:32-33

Wie is nu koning Aretas? Aretas was in feite de koning van de Nabateeërs, wat in die tijd ook een benaming voor Arabië was. De stadhouder van Damascus — of, in het Grieks, de ethnarch — diende koning Aretas van de Nabateeërs, die uit de buiten-Bijbelse geschiedenis bekend is. De Bijbel vertelt ons niet dat Aretas dat was. Buiten-Bijbelse geschiedschrijvers kennen Aretas. Aretas regeerde in Arabië toen dit gebeurde. De stadhouder, of ethnarch, van Damascus, waar Paulus was, stond onder zijn gezag. Die stadhouder onder Aretas probeerde Paulus te arresteren. Dat was het moment waarop Paulus uit zijn handen ontsnapte, staat er, doordat hij in een mand vanaf de muur naar beneden werd gelaten.

Maar waarin verschilt dat van Handelingen? We zien precies dat verhaal in Handelingen hoofdstuk 9, en we hebben het zojuist gelezen in vers 23 tot en met 25. Waarom zou Aretas, de koning van de Arabieren, Paulus gevangen willen nemen? Waarom zou hij hem willen arresteren? Als Paulus al die tijd in Damascus was geweest, wat kon hem dat dan schelen? Hier staat dat de Joden het complot beraamden. In Handelingen staat dat de Joden een plan beraamden om hem te doden. Aretas was geen Jood. De Joden spanden kennelijk samen met Aretas, net zoals het Sanhedrin samenspande met Pilatus. Pilatus was een Romein. Het waren de Joden die een plan beraamden om Jezus te doden, maar Pilatus gaf er toestemming voor.

De beste manier om deze volgorde te begrijpen, is kennelijk dat Saul naar Arabië was gegaan en daar ook problemen had veroorzaakt. Zozeer zelfs dat de Joden in Arabië koning Aretas overhaalden om zich van Paulus te ontdoen of hem te arresteren. Dat is

wat ze met Paulus deden tijdens zijn laatste bezoek aan Jeruzalem. Ze lieten de Romeinen hem arresteren en probeerden Felix en Festus, de Romeinen, ertoe over te halen hem te doden. De Joden probeerden voortdurend de plaatselijke Romeinse autoriteiten zover te krijgen dat ze de christenen vervolgden. De plaatselijke Romeinse autoriteiten wilden dat gewoonlijk niet, maar Aretas gaf kennelijk aan hen toe.

19

De verzwegen drie jaar in Handelingen

Ik moet ervan uitgaan dat Handelingen 9:22 deel uitmaakt van wat Paulus onmiddellijk na zijn bekering deed. In vers 20 staat:

En meteen predikte hij Christus in de synagogen, dat Hij de Zoon van God is.

HANDELINGEN 9:20

Zodra Paulus bekeerd was, predikte hij in Damascus. Handelingen 9:20 tot en met 22 vertelt daarover. Maar dan is er een onderbreking van ongeveer drie jaar, die wordt aangeduid als:

En toen er veel dagen verlopen waren, beraadslaagden de Joden om hem te doden,

HANDELINGEN 9:23

In die tussenliggende drie jaar had Paulus Aretas, de koning van de Arabieren, kwaad op zich weten te maken. Dat moet zijn gebeurd toen hij naar Arabië ging. Waarschijnlijk kwam hij toen lijnrecht tegenover de koning of tegenover de Joden te staan, en zij gingen verhaal halen bij de koning. Bij dit complot van de Joden om Paulus te arresteren en te doden, was dus ook Aretas, de koning van de Arabieren, betrokken.

Dat Aretas er inderdaad bij betrokken raakte, betekent dat dit complot tegen Paulus kennelijk ontstond nadat Aretas van Paulus — Saul — op de hoogte was geraakt. Dat gebeurde waarschijnlijk in de tijd die Saul in het koninkrijk van Aretas in Arabië doorbracht. Nogmaals, dit kan allemaal met elkaar in overeenstemming worden gebracht. Het is alleen zo dat Lukas dingen weglaat. Hij heeft maar een beperkte hoeveelheid inkt; hij kan niet alles vertellen. Dus slaat hij die drie jaar over en gaat hij verder bij het einde van Sauls tweede verblijf in Damascus, want Saul zei:

Ik ging naar Arabië en keerde terug naar Damascus.

Dat is wat hij in Galaten zegt.

20

Saulus keert terug naar Jeruzalem

Hij is dus terug in Damascus. Daar vindt dit complot plaats. Hij ontsnapt, en wanneer hij ontsnapt, kan hij daar niet blijven. Daarom moet hij naar Jeruzalem gaan. Hij moet ergens heen, en hij grijpt deze gelegenheid aan om voor het eerst sinds zijn bekering naar Jeruzalem te gaan. Hij is drie jaar weggeweest, en de laatste keer dat iemand hem in Jeruzalem zag, was hij een vervolger die dreiging uitblies tegen de gemeente. Nu komt hij weer in Jeruzalem aan en belijdt hij christen te zijn.

In Handelingen 9:26 staat dat toen Saul inderdaad naar Jeruzalem kwam — en uit Galaten weten we dat dit bezoek aan Jeruzalem, waarover we in vers 26 tot en met 30 lezen, slechts 15 dagen duurde. Handelingen vertelt ons dat niet. Je zou de indruk krijgen dat het langer duurde, maar in Galaten zegt hij:

Daarna, drie jaar later, ging ik naar Jeruzalem om Petrus te bezoeken, en ik bleef vijftien dagen bij hem.

GALATEN 1:18

Toen hij in Jeruzalem kwam, probeerde hij zich bij de discipelen aan te sluiten, dat wil zeggen: hij probeerde zich bij de gemeente aan te sluiten. Maar ze waren allemaal bang voor hem en geloofden niet dat hij een discipel was. Ze wisten niet zeker of hij

behouden was.

Waarom zouden ze daar niet zeker van zijn? Hij was al drie jaar behouden. Hadden ze niet genoeg tijd gehad om aan dat idee te wennen? Ze hadden hem niet gezien. Ze hadden geruchten gehoord. Dat is wat Paulus in Galaten zegt:

En ik was van gezicht onbekend aan de gemeenten van Judea die in Christus zijn. Maar zij hadden alleen horen zeggen: Hij die ons voorheen vervolgde, verkondigt nu het geloof dat hij voorheen verwoestte.

GALATEN 1:22-23

Ze hadden geruchten gehoord, maar ze hadden daar ongetwijfeld verschillende theorieën over. Misschien was hij inderdaad behouden, of misschien loog hij. Misschien was hij lid van een vijfde colonne. Misschien was hij een infiltrant. Misschien wilde hij komen en onder valse vlag doen alsof hij een van hen was, zodat hij hen van binnenuit kon vernietigen. Wie kent zijn motieven?

Deze man was bepaald geen voor de hand liggende kandidaat voor bekering toen ze hem de vorige keer zagen, en nu kwam hij terug en zei dat hij christen was. Ze waren daar nog niet zo zeker van. Ze hadden alle reden om voorzichtig te zijn, want ze hadden alleen geruchten gehoord, en het was gevaarlijk om zich aan hem bloot te stellen. Als hij niet veranderd was, zou hij hen misschien allemaal arresteren. Eerder hadden ze zich voor hem verborgen gehouden. Ze wisten het niet zeker. Moesten ze zich nog steeds voor hem verbergen? Misschien.

21

De erkenning van Saulus als apostel

We weten dat ze er uiteindelijk van overtuigd raakten dat hij een apostel was. Als je erover nadenkt, is dat verbazingwekkend, want hij kwam niet alleen terug en zei: 'Ik ben nu christen.' Hij zei: 'Ik ben een apostel.' Ik weet dat veel voorgangers zich tegenwoordig nogal gemakkelijk apostel noemen, en ik geloof geen van hen. Maar

bedenk dat het woord apostel verwees naar de gezagsdragers met de hoogste rang in de gemeente in Jeruzalem. Er waren er twaalf, die door Jezus Zelf waren uitgekozen, met uitzondering van Matthias, en zij waren de mensen naar wie iedereen luisterde. Ze zaten allemaal onder het onderwijs van de apostelen. De Bijbel zegt dat de apostelen getuigden, dat de apostelen tekenen en wonderen deden, dat de apostelen de belangrijkste mannen waren. Wat de apostelen zeiden, moest de gemeente doen. Zij waren de voornaamste gezagsdragers in de gemeente.

Saul komt niet alleen terug en zegt: 'Vertrouw me, ik ben nu behouden.' Dat is al moeilijk genoeg. Hij zegt: 'Ik ben niet alleen behouden; ik ben nu ook een apostel.' Dat zal niet gemakkelijk worden aanvaard. Om je de waarheid te zeggen: zelfs als hij Saul niet was, maar gewoon een willekeurige andere christen die zei: 'Petrus, ik ben nu ook een apostel, net als jij,' dan zou Petrus zeggen: 'Echt niet. Wie heeft jou gezonden?'

Als deze mannen nog een apostel, of welke andere apostelen dan ook, aanvaardden, verzwakten ze daarmee hun eigen machtsbasis. Tenminste, als ze dachten als vleeselijke mensen, zoals vleeselijke leiders van gemeenten, die zich vaak wel degelijk zorgen maken over zulke dingen. Ze zouden zeggen: 'Wacht eens even. Wij met ons twaalfen zijn hier de baas. Deze man komt binnen en we weten niet eens wie hij is. We kunnen hem niet vertrouwen, hem geen gezag geven en hem niet erkennen.' Ze zouden eerder zeggen: 'Hij is een valse apostel.'

Als een man niet beweert dat hij een apostel is, is hij geen valse apostel. Maar als een man beweert dat hij een apostel is, dan is hij óf een echte óf een valse. Als je aarzelt om hem een echte apostel te noemen, zul je hem dus wel een valse apostel moeten noemen. Volgens Openbaring, hoofdstuk 2, stelde de gemeente van Efeze degenen op de proef die beweerden apostelen te zijn maar het niet waren:

Ik ken uw werken, uw inspanning en uw volharding, en weet dat u slechte mensen niet kunt verdragen, en dat u hen op de proef hebt gesteld die van zichzelf zeggen dat zij apostelen zijn, maar het niet zijn, en dat u hebt ontdekt dat zij leugenaars zijn.

OPENBARING 2:2

Dat is goed.

Deze mannen draaiden echter wel bij. We zullen erop terugkomen hoe hij hun vertrouwen won, hoe zijn bediening onder de Joden begon en hoe hij opnieuw naar de heidenen werd gestuurd.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Handelingen 1:18
- Mattheüs 27:5
- Handelingen 9:1-2
- Handelingen 7:58
- Handelingen 8:1
- Handelingen 8:3
- Johannes 14:6
- Handelingen 9:3-4
- Markus 5:41
- Mattheüs 27:46
- Handelingen 9:5
- Efeze 3:1-6
- Mattheüs 25:40
- Handelingen 9:6
- Handelingen 26:14
- Handelingen 22:10
- Handelingen 9:7
- Handelingen 22:9
- Handelingen 9:8
- Handelingen 9:10-11
- Handelingen 9:11
- Handelingen 9:13-14
- Handelingen 9:15
- Handelingen 9:16

- Handelingen 9:17
- Handelingen 9:18-19
- Galaten 1:15
- Galaten 1:16
- Galaten 1:16-17
- Galaten 1:18
- Galaten 1:19
- Galaten 1:20
- Galaten 1:21-22
- Handelingen 9:20
- Handelingen 9:21
- Handelingen 9:22
- Handelingen 9:23-24
- Handelingen 9:25
- Handelingen 9:26
- Galaten 1:17
- 2 Korinthe 11:32-33
- Handelingen 9:23
- Galaten 1:22-23
- Openbaring 2:2

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.